

Rapport

Projectnummer: 373125/51002160
Referentienummer: NL22-648800269-20087
Datum: 01-04-2021

Verkennd Natuuronderzoek Woningbouw Djept in Veldhoven

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Veldhoven

Verantwoording

Titel Verkennend Natuuronderzoek
Woningbouw Djept in Veldhoven

Subtitel Oriënterend onderzoek in het kader van
de wet- en regelgeving voor natuur

Projectnummer 373125/51002160

Referentienummer NL22-648800269-20087

Revisie D2

Datum 01-04-2021

Auteur Gijs Meijer

E-mailadres gijs.meijer@sweco.nl

Gecontroleerd door Niels de Nijs

Paraaf gecontroleerd

Goedgekeurd door Maarten Mouissie

Paraaf goedgekeurd

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Biodiversiteit	4
1.4	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	4
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Ligging Natura 2000 gebieden	7
2.3	Effectanalyse	8
2.4	Conclusie	8
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Methode	11
3.3	Resultaten en effectbeoordeling.....	12
3.3.1	Planten.....	12
3.3.2	Vleermuizen	12
3.4	Overige zoogdieren	14
3.5	Vogels.....	15
3.6	Amfibieën en reptielen.....	16
3.7	Vissen	16
3.8	Ongewervelden.....	16
4	Provinciaal natuurbeleid	18
4.1	Toetsingskader	18
4.2	Inventarisatie	18
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	19
5	Houtopstanden	20
6	Conclusies	21
6.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden	21
6.1	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	21
6.2	Provinciaal beleid.....	21
6.3	Houtopstanden	21
7	Biodiversiteit	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Veldhoven werkt aan het plan voor woningbouw in projectgebied Djept in Veldhoven. Om woningbouw mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Voor de bestemmingsplanprocedure is het noodzakelijk om inzicht te krijgen in de uitvoerbaarheid van het plan in het licht van de wet- en regelgeving van natuur. Sweco Nederland B.V. is gevraagd hiervoor een verkennend natuuronderzoek uit te voeren.

1.2 Kader van het onderzoek

Middels dit verkennend natuuronderzoek toetsen we het plan aan de volgende wet- en regelgeving voor natuur:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soortenbescherming
 - Houtopstanden
- Provinciaal natuurbeleid
 - Natuurnetwerk Brabant (NNB)
 - Groenblauwe mantel
- Gemeentelijk beleid
 - Bomenbeleid Veldhoven

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Dit betreft toetsing van effecten op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden onder de Wet natuurbescherming en op effecten die raakvlak hebben met het natuurbeleidskader van de provincie Noord-Brabant. Tevens geven we advies ten aanzien van het gemeentelijke bomenbeleid. Er wordt geen bomeninventarisatie uitgevoerd.

Wij geven in deze rapportage aan of er vervolgstappen moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend onderzoek en nadere procedures.

1.3 Biodiversiteit

Bij Sweco zien wij biodiversiteit als onlosmakelijk onderdeel van een duurzame gebiedsontwikkeling. Het is essentieel voor een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor mens, plant en dier. In onze visie zijn er bij elke ruimtelijke ontwikkeling mogelijkheden om natuur inclusief te ontwerpen, bouwen en handelen om zo de biodiversiteit te stimuleren. Wij geven in de conclusies een vrijblijvend globaal advies op welke wijze biodiversiteit toegepast en/of geoptimaliseerd kan worden in uw project. Wij staan u graag bij om deze adviezen in een vervolgtraject verder te concretiseren en vorm te geven.

1.4 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

Het plangebied ligt in het midden van Veldhoven en wordt begrensd tussen de straten Heerbaan, Djept, Traverse en Smelen (zie figuur 1.1). Het plangebied bestaat uit agrarische percelen (akkers en grasland), braakliggende delen, een klein bosje en verspreide (solitaire) bomen, oudere erven met woningen, schuren, rommelhoekjes en coniferenhagen, nieuwbouwwoningen, portiekwoningen, tijdelijke woningen en een tuincentrum. Figuur 1.3 geeft enkele impressies van het plangebied.

Figuur 1.1 Ligging en globale begrenzing van het plangebied (blauw omkaderd)

Figuur 1.2 Voorlopige impressie van de voorgenomen ontwikkeling

Figuur 1.3 Impressies van het plangebied. Sweco, januari 2021

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeuringsvereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend, indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is beoordeeld of er significante effecten kunnen optreden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Ligging Natura 2000 gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux'. Een uitloper van dit gebied bevindt zich op circa 2,7 kilometer ten zuiden van het plangebied (zie figuur 2.1). Het Natura 2000-gebied Kempenland-West ligt op circa 5,5 kilometer ten westen van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand.

Tabel 2.1 Afstanden van omliggende Natura 2000-gebieden tot het plangebied

Natura 2000-gebied	Afstand tot plangebied (kilometer)
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	2,7
Kempenland-West	5,5

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied (rood kader) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groene vlakken). Bron: Natura2000.nl

2.3 Effectanalyse

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten binnen of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Directe effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring reiken tot enkele honderden meters ver en zijn vanwege de relatief grote afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden en het tussenliggende stedelijke gebied op voorhand uitgesloten.

In de realisatiefase wordt gebruik gemaakt van een nog nader te bepalen inzet van mobiele werktuigen (o.a. graafmachines) en vrachtverkeer. In de gebruiksfase wordt tevens een verkeersaantrekkende werking verwacht. De inzet van machines en toename van verkeer gaan gepaard met stikstofuitstoot. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename in stikstofdepositie veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In deze gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Er kan dan ook niet uitgesloten worden dat de ontwikkeling leidt tot een toename aan stikstofdepositie in deze Natura 2000 gebieden. Dit moet berekend worden met de AERIUS calculator. Hierbij moet ook de gebruiksfase doorgerekend worden. De woningen zullen aardgasvrij worden opgeleverd, maar de ontwikkeling zal wel een verkeersaantrekkende werking hebben

2.4 Conclusie

Gelet op de ingreep en relatief grote afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op

voorhand met zekerheid uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn, gelet op de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in deze Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten. Om de effecten van de realisatiefase én de gebruiksfase in beeld te brengen dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd. Mogelijk is hier een vergunning voor nodig, echter de regels omtrent stikstofdepositie zijn momenteel vaak aan verandering onderhevig. Op basis hiervan kan de uitvoerbaarheid van het plan binnen de kaders van Natura 2000 beoordeeld worden.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn-* en *Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van *Andere soorten* te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffing nodig.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

3.2 Methode

Deze verkenning betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek waarbij het plangebied beoordeeld is op geschiktheid voor beschermde soorten. Daarnaast is ook een aanvullende inspectie van boomholtes uitgevoerd en een vleermuisonderzoek.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Bij het gebruik van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn gegevens geraadpleegd uit de afgelopen 5 à 10 jaar.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 14 januari 2021 door een deskundig ecooloog van Sweco Nederland B.V.

Analyse

Op basis van bovenstaande aanpak wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) eventueel maatregelen nodig zijn en/of ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het projectgebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Resultaten en effectbeoordeling

3.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt dat in de omgeving waarnemingen zijn gedaan van de wettelijk beschermde planten Kartuizer anjer, stijve wolfsmelk, kruipend moerasscherm en drijvende waterweegbree (Andere soorten artikel 3.10 Wnb).

Binnen het plangebied bestaan de groene ecotopen voornamelijk uit akkers, graslanden, ruigte, bosjes, bomen, tuinen en erfbeplanting. De vegetatie indiceert een veelal voedselrijke bodem. Aanwezigheid van beschermde planten is niet aannemelijk, maar ook niet geheel uit te sluiten. Zo groeit Kartuizer anjer veelal op stikstofarme, kalkrijke grond op schrale graslanden, maar wordt de soort ook in matig voedselrijke bermen en op stenig substraat aangetroffen. Door ophogingen en graafwerkzaamheden in het verleden kunnen op plekken in de berm of op de erven mogelijk geschikte habitatstandplaatsen zijn ontstaan. De soort wordt dan ook vaker in stedelijk gebied aangetroffen, zo ook in Veldhoven en Eindhoven. Andere beschermde planten soorten worden op basis van verspreidingsgegevens en aanwezig habitat niet verwacht.

Effectenanalyse

We kunnen de aanwezigheid van Kartuizer anjer niet geheel op voorhand uitsluiten. Dit op basis van bekende verspreidingsgegevens en mogelijke aanwezigheid van geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Nader onderzoek is noodzakelijk en moet uitgevoerd worden tijdens de bloeiperiode van de plant, juni t/m september.

Indien beschermde planten worden aangetroffen zal dit om kleine groeiplaatsen gaan. Indien deze worden aangetast door de ontwikkeling moet eerst bekeken worden of de groeiplaatsen gespaard kunnen worden (alternatievenafweging). Indien dit niet het geval is zal een ontheffing nodig zijn en moeten maatregelen getroffen worden. In het plangebied is voldoende (groene) ruimte om mitigerende en compenserende maatregelen te treffen. Indien de alternatievenafweging afdoende is wordt een ontheffing verleenbaar geacht.

3.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens blijkt het voorkomen van de rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

Vleermuizen verblijven in holtes van bomen en in gebouwen. Tijdens het oriënterende veldbezoek is bij verschillende bomen specifiek gelet op boomholtes en kieren die mogelijk geschikt zijn voor vleermuizen. Hierbij wordt benadrukt dat niet alle bomen geïnspecteerd zijn, omdat er niet overal toestemming was om het terrein te betreden. Bij een aantal gecontroleerde bomen waren potentieel geschikte holtes aanwezig.

Tevens zijn de bestaande woningen (behoudens de tijdelijke woningen) geschikt voor vleermuizen. Vleermuizen hebben hier via kieren in de muur (open stootvoegen) of in de dakrand (kantpannen) of het dak (scheefliggende dakpannen, ruimte tussen loodslabben) toegang tot de luchtsponw en/of ruimten onder het dak. Vanwege de beperkte betredingstoestemming zijn niet alle gebouwen volledig geïnspecteerd.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen ook jagende (foeragerende) vleermuizen verwacht worden in het plangebied. Met name rond de erven en bomen kunnen gewone dwergvleermuizen verwacht worden en mogelijk vormt het open grasland een belangrijk foerageergebied voor laatvliegers. De lijnvormige elementen vormen mogelijk essentiële vliegroutes. Vleermuizen gebruiken vliegroutes als verbinding tussen hun verblijfplaatsen en foerageergebied.

Figuur 3.1 Dode boom en woning in het plangebied met mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen

Effectenanalyse

Er zijn mogelijk rust- en/of voortplantingsplaatsen van vleermuizen aanwezig in woningen, schuren en bomen binnen het plangebied. Het gaat dan om paar-, zomer-, kraamverblijfplaatsen waar vleermuizen tevens in kunnen overwinteren. Gezien de stedelijke omgeving kunnen met name gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvlieger verwacht worden. Tevens kan het plangebied met relatief grote groene ruimten in stedelijk gebied een belangrijke functie hebben als foerageergebied voor laatvlieger. Daarnaast kunnen lijnvormige elementen (laanbeplanting) een functie hebben als vliegroute.

Als gevolg van de voorgenomen plannen worden mogelijk woningen en schuren gesloopt en bomen gekapt. Hiermee worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast, hetgeen in overtreding is met de Wet natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1, 2 en 4). Daarnaast wordt mogelijk (tijdelijk) de functie van het plangebied als foerageergebied en vliegroutes negatief beïnvloed.

Om te bepalen of het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, moet eerst aanvullend onderzoek uitgevoerd worden. Vleermuisonderzoek moet worden uitgevoerd conform het vigerend vleermuisprotocol, dat betekent minimaal 5 bezoeken verspreid over de periode mei t/m september. Hiermee wordt duidelijk welke functies het plangebied heeft voor vleermuizen en kan bepaald worden wat de effecten zijn op vleermuizen en of er verbodsbepalingen vanuit de Wnb worden overtreden en of een ontheffing noodzakelijk is. Alle verblijfplaatsen zijn beschermd. Voor foerageergebied en vliegroutes geldt dat ze alleen beschermd zijn als ze essentieel zijn voor behoud van de functionaliteit van verblijfplaatsen binnen of buiten het plangebied.

Op basis van het aanvullende onderzoek kan bepaald worden of een ontheffing noodzakelijk is en of deze als verleenbaar wordt geacht. Dit is afhankelijk van de vleermuissoorten en type verblijfplaatsen die aanwezig zijn en de functie van het plangebied voor vleermuizen. Op basis van het aanvullende onderzoek kan pas voldoende onderbouwd worden of het bestemmingsplan uitvoerbaar is in het licht van de wet- en regelgeving voor natuur.

3.4 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn waarnemingen bekend van zoogdieren, anders dan vleermuizen, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van de eekhoorn, bunzing, wezel en steenmarter (Andere soorten art. 3.10 Wnb) uit de omgeving van het plangebied. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van beschermde soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor het overtreden van verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ingrepen. Het gaat daarbij om soorten als egel, mol, konijn, vos en muizensoorten.

Het plangebied is met de woonerven met oudere woningen, schuren en rommelige hoekjes geschikt als leefgebied voor steenmarter. Deze soort zou jaarrond aanwezig kunnen zijn, het plangebied biedt namelijk voldoende geschikte rust- en voortplantingsplaatsen (schuren, oudere woningen, rommelhoekjes, dichte hagen) en foerageergebied (erven, akkers, grasland, bosje).

Ook zou het plangebied een beperkte functie kunnen hebben voor andere kleine marterachtige zoals bunzing en wezel. In het plangebied zouden ook eekhoorns kunnen zitten. Tijdens het oriënterende veldbezoek is gelet op eekhoornnesten. Deze zijn niet aangetroffen, maar niet alle bomen konden goed geïnspecteerd worden vanwege beperkingen met betredingstoestemming.

Effectanalyse

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de beschermde steenmarter en eekhoorn. Van deze soorten zijn mogelijk vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen en foerageergebied aanwezig. Gelet op de voorgenomen ontwikkelingen worden deze functies mogelijk aangetast, hetgeen een overtreding is van verbodsbepalingen vanuit de Wet natuurbescherming (artikel 3.10, lid 1, onderdeel a en b). Om effecten en de uitvoerbaarheid van het plan te bepalen moet dan ook eerst aanvullend onderzoek uitgevoerd worden. Onderzoek naar de steenmarter betreft een combinatie van aanvullende inspecties (met name op de erven) en onderzoek met cameravallen. Onderzoek naar eekhoorn kan uitgevoerd worden middels aanvullende inspecties van de bomen, bij voorkeur in de periode wanneer er geen blad aan de bomen zit. Indien deze soorten aanwezig zijn, zijn er in het plangebied naar verwachting voldoende maatregelen te treffen.

Voor bunzing en wezel geldt dat het plangebied niet geheel voldoet aan hun habitatseisen. Mogelijk heeft het plangebied een beperkte functie als foerageergebied en/of migratieroute als onderdeel van een groter leefgebied. Aanwezigheid van de soorten en effectbepaling kan eenvoudig worden meegenomen in het aanvullende onderzoek naar steenmarter.

Voor andere beschermde zoogdiersoorten die mogelijk voorkomen als diverse muizen soorten, konijn, egel en mol geldt dat zij zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen.

3.5 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats. We treffen in de omgeving onder andere waarnemingen aan van buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, kerkuil, roek, sperwer en steenuil (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

De woningen in het plangebied bieden geschikte nestlocaties voor huismus en gierzwaluw. Deze vogels broeden in holtes van gebouwen, met name in de ruimte onder dakpannen. Ook in de schuurtjes kunnen deze vogels nestelen. De directe omgeving met erven, hagen en tuinen bieden tevens geschikt leefgebied voor de huismus.

De schuurtjes bieden ook potentiële rust- en eventuele broedplekken voor kerkuil. De schuurtjes konden echter niet geïnspecteerd worden. De kerkuil heeft een relatief groot leefgebied (straal van aantal kilometer) met naast een nestplek meerdere rustplekken (roestplaatsen). De steenuil broedt ook vaak in schuurtjes, maar heeft een veel kleiner leefgebied (straal van enkele honderden meters) waarin naast nestlocaties ook voldoende voedsel aanwezig moet zijn. De steenuil is gebonden aan kleinschalig cultuurlandschap met weilanden, bosjes en hagen. Bekende waarnemingen van de steenuil beperken zich dan ook tot het buitengebied en de randzone van Veldhoven. Gelet op de inrichting en de ligging in stedelijk gebied wordt het plangebied als niet geschikt beschouwd als volwaardig leefgebied voor de steenuil.

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen grote nesten (horsten) van roofvogels als buizerd of sperwer aangetroffen. Echter, de bomen op de erven konden niet in voldoende mate worden geïnspecteerd. In deze bomen kan mogelijk een sperwer nestelen, deze soort broedt vaker in stedelijk gebied met erven, akkers en graslanden. Aanwezigheid is niet heel waarschijnlijk, maar kan op basis van dit verkennende natuuronderzoek niet op voorhand worden uitgesloten.

Daarnaast kunnen meer algemene broedvogels als merel, mezen, duiven en kauwen verwacht worden in het plangebied. Van deze soorten zijn de nesten alleen beschermd in de tijd dat zij broeden en jongen grootbrengen (broedseizoen).

Effectenanalyse

Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten inclusief essentieel leefgebied in het plangebied is niet uit te sluiten. Aanvullend onderzoek is nodig om aan- of afwezigheid van huismus, gierzwaluw, sperwer en kerkuil aan te tonen. Op basis hiervan kunnen eventuele effecten van de ingreep geanalyseerd worden en kan de noodzaak tot een ontheffing en de uitvoerbaarheid van het plan bepaald worden.

Daarnaast dient in de realisatiefase rekening gehouden te worden met mogelijke broedende vogels in het plangebied. Alle broedende vogels zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming en in gebruik zijnde nesten mogen niet aangetast en/of verstoord worden. Dit kan voorkomen worden door de vegetatie en bebouwing buiten het

broedseizoen (globaal half maart t/m juli) te verwijderen en de werkzaamheden te laten begeleiden door een ecooloog. Hiermee kan voorkomen worden dat ten aanzien van algemenere broedvogels verbodsbepalingen worden overtreden.

3.6 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

In de (ruime) omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van Alpenwatersalamander, kamsalamander en knoflookpad (Andere soorten art. 3.10 Wnb). Overige amfibieën betreffen vrijgestelde soorten als kleine watersalamander, bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad.

Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn greppels, slootjes en een enkele wadi aangetroffen in het plangebied. Deze zijn gezien de inrichting niet aantrekkelijk voor beschermde (niet-vrijgestelde) amfibieën. Echter, de Alpenwatersalamander is bekend in de bebouwde kom van Veldhoven en deze amfibieën stellen weinig eisen aan hun voortplantingswateren. In de nabijheid is tevens landbiotoop in de vorm van ruigte, hagen en bosjes aanwezig. Aanwezigheid van de soort is dan ook niet geheel uit te sluiten. De erven zijn niet geïnspecteerd (geen toestemming voor betreding). Op basis van luchtfoto's en plattegronden lijken echter geen poeltjes of vijvers aanwezig te zijn.

Effectenanalyse

Aanwezigheid van reptielen is uitgesloten. Er zijn geen waarneming in de omgeving bekend en het gebied voldoet niet aan de habitatseisen van reptielen. De aanwezigheid van Alpenwatersalamander is niet geheel uit te sluiten. De aanwezige greppels/sloten en wadi zijn niet heel aantrekkelijk, maar deze beschermde amfibie stelt weinig eisen aan voortplantingswater en is bekend in de directe omgeving van het plangebied.

Gelet op het planvoornemen lijken er ruim voldoende mogelijkheden voor de Alpenwatersalamander. Maar voor de uitvoerbaarheid van het plan te bepalen, achten wij het noodzakelijk om eerst aan- of afwezigheid te bepalen middels aanvullend onderzoek. Onderzoek naar de Alpenwatersalamander kan op verschillende manieren worden uitgevoerd. In dit geval is bemonstering van de waterpartijen met een schepnet in het voorjaar de meest voor de hand liggend.

3.7 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De waterpartijen zijn geheel ongeschikt voor beschermde vissen, aanwezigheid is uitgesloten.

Effectenanalyse

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

3.8 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de wettelijk beschermde beekrombout, bosbeekjuffer, grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en teunisbloempijlstaart. Van deze soorten kan het plangebied alleen voor de iepenpage een wezenlijke functie hebben. De andere soorten zijn gebonden aan meer natuurlijk habitat als beken, bosranden en schrale graslanden. De iepenpage leek voorheen een uiterst zeldzame standvlinder, maar uit recent onderzoek dat de soort op veel meer plekken voorkomt en hoogstwaarschijnlijk al die tijd over het hoofd gezien is (bron: vlinderstichting). Zo is de soort ook bij iepen in (stedelijk gebied van) Eindhoven en Veldhoven aangetroffen.

De iepenpage is afhankelijk van iepen en heeft geen groot leefgebied nodig, de soort kan al voorkomen op plaatsen waar enkele iepen bij elkaar staan. Er zijn populaties bekend die slechts één boom ter beschikking hebben. In het plangebied is geen bomeninventarisatie uitgevoerd. Aanwezigheid van iepen en daarmee de aanwezigheid van iepenpage is niet uit te sluiten op basis van dit verkennend natuuronderzoek.

Effectenanalyse

Aanwezigheid van iepen en daarmee de aanwezigheid van iepenpage is niet uitgesloten. De voorgenomen ingreep heeft daarmee mogelijk een negatief effect op de soort. Voor de uitvoerbaarheid van het plan te bepalen, moet eerst aanvullend onderzoek uitgevoerd worden. Dit bestaat in eerste instantie uit een inventarisatie naar aanwezigheid van iepen. Indien er geen iepen aanwezig zijn, kunnen negatieve effecten op de soort worden uitgesloten. Indien wel iepen aanwezig zijn moeten deze aanvullend geobserveerd worden. De beste methode hiervoor is observaties met een verrekijker in de vliegtijd van de volwassen vlinders waarbij de trefkans het grootste is in juli - augustus. Indien de iepenpage aanwezig is, dan zal in eerste instantie bekeken moeten worden of de iepen behouden kunnen blijven. Zo niet, dan is een ontheffing noodzakelijk en moeten compenserende maatregelen getroffen worden. Er zijn in principe voldoende mogelijkheden om compenserende maatregelen te treffen.

4 Provinciaal natuurbeleid

4.1 Toetsingskader

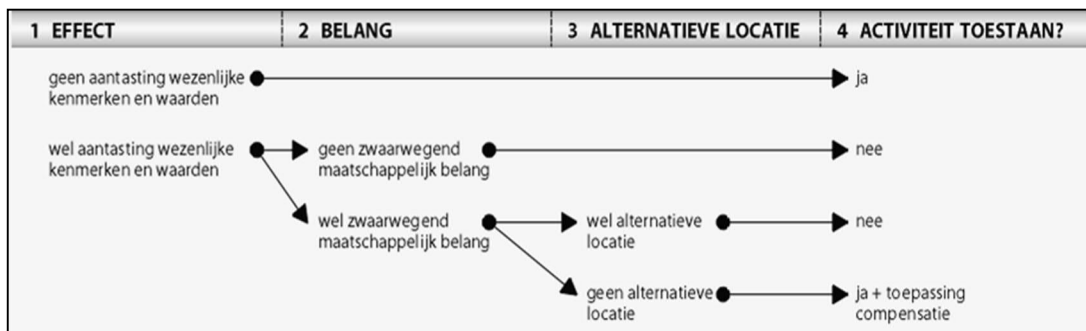
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in de Verordening Ruimte 2019.

De afweging voor ingrepen in het NNB gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNB-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNB uitkomst bieden om projecten in het NNB te realiseren.

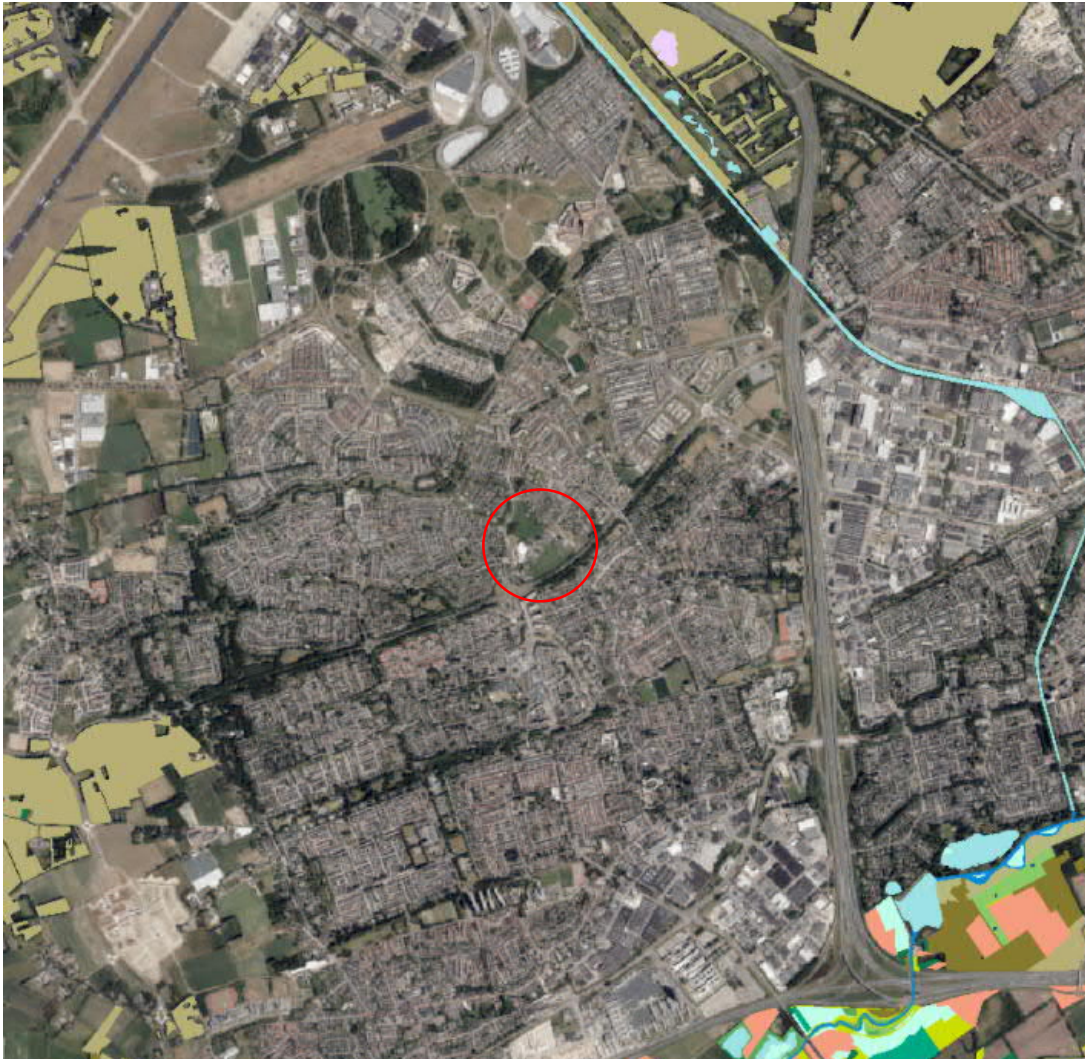
Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNB gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'. In de provincie Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Figuur 4.1 Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNB of van de groenblauwe mantel, deze gebieden zijn ook niet in directe omgeving aanwezig. Dichtstbijzijnde NNB gebied ligt op meer dan 2 kilometer afstand, de groenblauwe mantel ligt op grotere afstand. De ligging van het plangebied ten opzichte van NNB gebieden is weergegeven in figuur 4.2.

Figuur 4.2 Ligging van het plangebied ten opzichte van de NNB. Bron: kaartenbank provincie Noord-Brabant

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

NNB en de groenblauwe mantel ligt op relatief grote afstand en met de bebouwde kom van Veldhoven als tussenliggende barrières. Er is dus geen sprake van directe of indirecte aantasting. Negatieve effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en functionaliteit van NNB, EVZ of de groenblauwe mantel is op voorhand uitgesloten. Het plan in uitvoerbaar binnen de kaders van het provinciaal natuurbeleid, vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

5 Houtopstanden

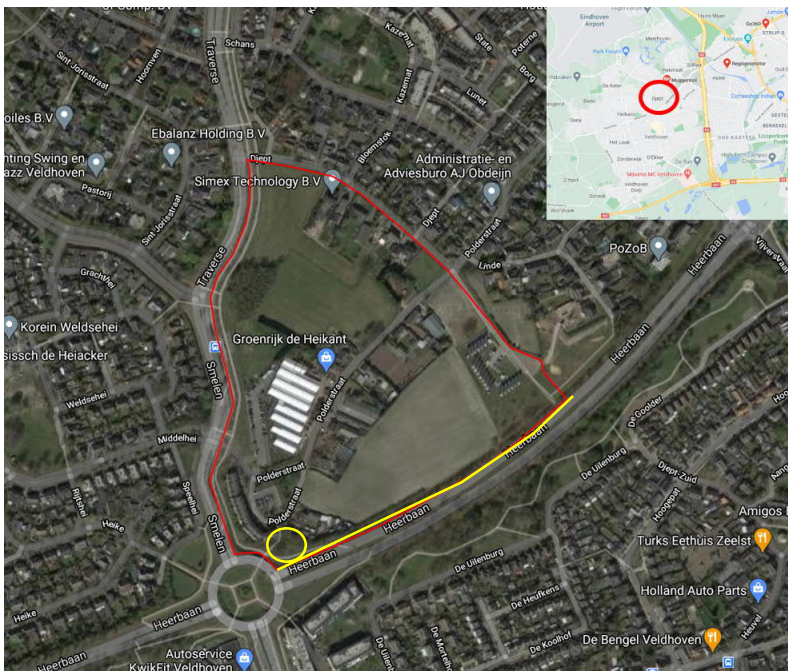
Houtopstanden kunnen beschermd zijn op grond van gemeentelijk beleid en vanuit de Wet natuurbescherming. Houtopstanden buiten de bebouwde kom boswet en bestaande uit een rij van tenminste 20 bomen of een oppervlakte van tenminste 10 are bestaande uit boomvormers (stamdiameter tenminste 0,1 meter) zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden. Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom Boswet van de gemeente Veldhoven gelegen is, is de Wet natuurbescherming, voor bomen en houtopstanden niet van toepassing.

Wel kan het gemeentelijk beleid van toepassing zijn¹. De gemeente Veldhoven heeft haar kapbeleid opgenomen in de APV (afdeling 3, artikel 4.9 en 4.10). In de gemeente Veldhoven zijn beschermde bomen en struiken opgenomen in een lijst². Als bomen uit deze lijst gekapt moeten worden is daarvoor een vergunning nodig. Voor andere bomen en houtopstanden geldt geen kapvergunningsplicht.

In de lijst komen een aantal mogelijke beschermde bomen voor:

- Inlandse eik (zomereik) op de hoek van Smele/Heerbaan
- Beuken langs de Heerbaan
- Hollandse Linde langs de Heerbaan

Zie ter indicatie van de locatie van de beschermde bomen figuur 5.1. Zolang de eik op de hoek van de Smele en Heerbaan en de bomen langs de Heerbaan niet gekapt worden, is er geen noodzaak tot een kapvergunning.

Figuur 5.1 Indicatieve locaties beschermde bomen in en langs het plangebied

¹ <https://www.veldhoven.nl/boom-kappen>

² <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Veldhoven/27066.html>

6 Conclusies

6.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Gelet op de aard van de ontwikkeling en afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied zijn directe effecten op voorhand uitgesloten. Echter, effecten door verzuring en vermessing als gevolg van een toename van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige habitattypen zijn niet op voorhand uit te sluiten.

Het plan is niet zonder meer uitvoerbaar binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden. Om de uitvoerbaarheid van het plan aantoonbaar te maken, is een AERIUS-berekening nodig. Op basis daarvan kan worden bepaald of een vergunning nodig is en kan de vergunbaarheid hiervan onderbouwd worden.

6.1 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Uit het verkennende onderzoek blijkt dat het plangebied mogelijk een essentiële functie heeft voor meerdere beschermde soorten. Het gaat hierbij om:

Soort(groep)	Functie
Vleermuizen	Rust- en/of verblijfplaatsen, foerageergebied, vliegroutes
Huismus	Nestlocaties en essentieel leefgebied
Gierzwaluw	Nestlocaties
Kerkuil	Rustplekken, foerageergebied en eventueel nestlocaties
Sperwer	Nestlocaties
Alpenwatersalamander	Voortplantingswater en landbiotoop
Kartuizer anjer	Groeiplaatsen
Iepenpage	Leefgebied
Eekhoorn	Nestlocaties, leefgebied
Steenmarter	Verblijfplaatsen, leefgebied

Om te bepalen of het wijzigen van het bestemmingsplan uitvoerbaar is binnen de kaders van de soortenbescherming is eerst aanvullend onderzoek naar bovenstaande soorten nodig. Uit het aanvullend onderzoek zal blijken of deze soorten wel of niet aanwezig zijn, wat de effecten van de ingreep zijn op deze soorten en of een ontheffing noodzakelijk is. Er kan dan bepaald worden of een ontheffing verleendbaar wordt geacht. Dit is nodig om de uitvoerbaarheid van het plan te onderbouwen.

6.2 Provinciaal beleid

Het plangebied ligt niet binnen het NNB of de groenblauwe mantel. Er is geen sprake van directe aantasting en ook niet van indirecte aantasting door externe werking. Negatieve effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en functionaliteit van NNB, EVZ of de groenblauwe mantel zijn op voorhand uitgesloten.

Binnen de kaders van het provinciaal natuurbeleid is het wijzigen van het bestemmingsplan uitvoerbaar zonder vervolgstappen of aandachtspunten.

6.3 Houtopstanden

Het plangebied ligt in de bebouwde kom, waardoor de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet van toepassing is. Vanuit het gemeentelijk beleid zijn er wel bomen aanwezig die een beschermde status hebben. Zolang deze niet gekapt of beschadigd worden, is er geen noodzaak tot een kapvergunning. In dat geval is het plan uitvoerbaar binnen de kaders van het gemeentelijke kapbeleid.

7 Biodiversiteit

Los van eventuele verplichtingen vanuit de wetgeving biedt dit project uitstekende kansen om de lokale biodiversiteit te versterken. Dit past bij een duurzame gebiedsontwikkeling, het versterken van de (landschappelijke) identiteit en het realiseren van een gezonde en levendige wijk, waar zowel mens, plant als dier zich prettig voelt.

In de ruimtelijke verkenning (MTD Landschapsarchitecten, dec 2020) wordt al ingegaan op de historie en het landschap. Het plangebied kenmerkt zich door landelijke karakter, met voorheen kleinschalig cultuurlandschap van agrarische percelen (akkers, bloemrijke graslanden en weiden) omzoomd door hagen, houtwallen en boomlinten. In de ruimtelijke verkenning wordt ook ingegaan op ecologie en biodiversiteit, hetzij zeer beperkt. Dit zal nog uitgewerkt moeten worden, wij staan u graag bij om hier meer richting aan te geven en tot concrete maatregelen te komen. De huidige concepttekening van de inrichting laat zien dat er veel ruimte is voor groen.

De visie om met het ontwerp te hinton om het (historische) landschap biedt vele mogelijkheden om biodiversiteit te versterken. Hierbij is het van belang om de groene ruimte (ecologische) te verbinden met het groene netwerk in de omgeving. Richt de groene ruimte met vegetaties, beplanting en wateropvang natuur inclusief in, door het een ecologische functionaliteit te geven. Laat hierbij de groene ruimte aansluiten op de natuur inclusieve gebouwen, zodat voldaan kan worden aan de eisen van verschillende soorten vogels, vleermuizen, vlinders en wilde bijen. Houdt daarnaast bij het ontwerp tijdig rekening met het gebruik en het beheer van de groene ruimte. Om ecologische waarde van het gebied te ontwikkelen is goed beheer minstens zo belangrijk als de inrichting. De ontwikkeling van natuurwaarden begint namelijk meestal pas na afronding van het project.

Hieronder volgen puntsgewijs 12 tips om voor projectlocatie Djept in Veldhoven de lokale biodiversiteit te versterken:

1. Gebouwen **natuur inclusief ontwerpen en bouwen**, dat wil zeggen met ingebouwde nestkasten voor vogels en vleermuizen.
2. Overige **faunavoorzieningen** als insectenhôtels, marterboxen en egelhuisjes
3. Kies voor doelsoorten, in dit geval bijvoorbeeld de iepenpage, huismus, zwaluwen, Alpenwatersalamander, vlinders, wilde bijen.
4. De basis is een **gezonde bodem**, in dit geval geeft een schrale bodem een bloemrijker resultaat.
5. Gebruik alleen **inheemse, streekeigen beplanting, biologisch geteeld** zonder gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen
6. **Gemengde hagen** en benader met houtwallen **natuurlijke bosranden**: houtwallen met bomen, heesters en ruigtestrook die overgaat in bloemrijk grasland
7. **Beplante wadi's**, niet met gras, maar met struiken, vaste planten en kruiden die opgewassen zijn tegen wisselende waterstanden
8. Verdiep de wadi's om poelen te maken. **Een natuurlijk ingerichte poel** past perfect in het herstel van het landschap en geeft een boost aan biodiversiteit omdat het tal van andere soorten aantrekt.
9. **Bloemrijke bermen en graslanden**, gebruik alleen streekeigen, inheemse zadenmengsels die passen bij het type bodem.
10. Keuze van beplanting die zorgt voor een **lang bloeiseizoen**. Zorg naast voedsel voor vlinders, wilde bijen en andere insecten ook voor voldoende drachtplanten (voedsel voor rupsen) en **schuil- en overwinteringsmogelijkheden** (hagen, houtwallen, dood hout, stukken kale grond, strooisel laag, stapelstenen).

11. Koppel een **groenbeheerplan** aan het ontwerp waarin ecologisch beheer de standaard is. Dat wil zeggen maaien en afvoeren **faseren in ruimte en tijd**. Laat elke maai- en snoeibeurt stukken vegetatie ongemoeid (ook in de winter) en rouleer deze stukken. Stem dit beheerplan goed af met de toekomstige beheerder.
12. **Betrek toekomstige bewoners** bij het groenbeheer en de natuurwaarde van hun directe woonomgeving.